

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 158

van **MAAIKE DE VREESE**

datum: 5 januari 2024

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Haven van Zeebrugge - Krappe arbeidsmarkt

Net zoals veel andere sectoren worstelt ook de Zeebrugse haven met de krapte op de arbeidsmarkt. Als antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 932 van 23 september 2022 gaf minister Brouns aan dat er een overheidsopdracht zou worden uitgeschreven. Daarmee gaat VDAB over van de financiering van de opleidingen tot havenarbeider naar een vermarkting (volgens de Wet op de Overheidsopdrachten) van de opleidingen.

1. Kan de minister toelichting geven omtrent de uitbesteding van de overheidsopdracht? Wanneer werd ze gepubliceerd en toegekend? Wat was de kostprijs van de overheidsopdracht? Op welke manier wordt er gevolg gegeven aan de resultaten van de overheidsopdracht? Hoe verloopt de samenwerking tussen VDAB en CEWEZ?
2. Tweemaal per jaar wordt er aan VDAB doorgegeven hoeveel erkende havenarbeiders er nodig zijn in Zeebrugge.

Kan de minister daar toelichting over geven? Hoeveel havenarbeiders zijn er nodig? Kan de minister een overzicht geven van de verschillende beroepenclusters? Kan de minister toelichten hoe de arbeidsmarktadviseurs aan gerichte dienstverlening doen

3. Welke stappen heeft de minister vorig jaar ondernomen om het tekort aan havenarbeiders aan te pakken? Hoe is het actieplan van acht pijlers vorig jaar uitgerold? Wat waren de resultaten van dat actieplan? Welke stappen zal de minister dit jaar ondernemen om het tekort aan havenarbeiders aan te pakken?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Lydia Peeters (427), Jo Brouns (158)

**Vlaams
Parlement**

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 158 van 5 januari 2024

van **MAAIKE DE VREESE**

1. De overheidsopdracht is gepubliceerd op 22 september 2023, de uiterste indieningsdatum is 29 maart 2024 om 9u, VDAB voorziet te gunnen op 30 mei 2024 en te sluiten op 17 juni 2024. Het is aan de indiener om een verantwoorde prijsopgave door te geven voor deze opdracht. De prijs is steeds een gunningscriterium bij uitbestedingen. De dienst samenwerking van VDAB volgt op of de uitbesteding de gewenste resultaten oplevert, hiervoor wordt zowel een inhoudelijke als cijfermatige analyse van de lopende opdracht onderzocht.

Momenteel verloopt de samenwerking tussen CEWEZ en VDAB volgens een subsidieovereenkomst.

2. Jaarlijks wordt een voorspelling gemaakt van de op te leiden nieuwe havenarbeiders. Dit gebeurde op basis van informatie die voornamelijk door CEWEZ werd aangereikt met betrekking tot groei van de haventrafiek, demografie van het werknemersbestand en dergelijke. Meestal werd dit aantal in de helft van het jaar bijgesteld, ook dit gebeurt in een overleg op initiatief van CEWEZ en aan de hand van gegevens die aangeleverd worden door CEWEZ.

Sinds vorig jaar is het gewijzigde koninklijk besluit van 5 juli 2004 betreffende de erkenning van havenarbeiders in de havengebieden die onder het toepassingsgebied vallen van de wet van 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid, van kracht. De bevoegde ambtenaren die aangesteld werden om nieuwe havenarbeiders te erkennen, zijn de ambtenaren van de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg.

Een belangrijke vernieuwing is dat de pool van havenarbeiders dient open te staan om tot erkenning met opname in de pool te kunnen overgaan. Het KB stelt hierover het volgende: "... Bij de beslissing tot opname in de pool wordt rekening gehouden met de behoefte aan arbeidskrachten. Deze behoefte aan arbeidskrachten wordt gebaseerd op informatie:

- over de door de bevoegde gewestelijke dienst voor arbeidsbemiddeling overeenkomstig artikel 6 vastgestelde tekorten aan erkende havenarbeiders opgenomen in de pool;
- over prognoses over de arbeidskrachtendemografie;
- over economische prognoses over haventrafiek verstrekt door de organisatie van werkgevers die overeenkomstig artikel 3bis van de wet van 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid aangeduid werd als lasthebber.

Deze behoefte aan arbeidskrachten wordt door de ambtenaren van de FOD WASO vastgesteld en wordt bekendgemaakt op de website van de FOD WASO.

Het is dus voornamelijk de FOD WASO die bepaalt of er bijkomende behoefte is aan arbeidskrachten. VDAB voorziet de FOD WASO daartoe van cijfermateriaal over de dagelijkse tekorten die vastgesteld worden. VDAB zal vanaf nu de analyses en de prognoses van de FOD WASO mee in consideratie nemen bij het bepalen van het aantal op te leiden havenarbeiders tijdens het overleg met CEWEZ.

Wat betreft de noden in de verschillende beroepenclusters, valt dit buiten de specifieke aanwerving van havenarbeiders en hiervoor kunnen de bedrijven rekenen op uitgebreide steun van VDAB om vacatures in te vullen. VDAB wil via een vernieuwde werkgeversbenadering proactiever, pragmatischer en meer gericht tegemoetkomen aan de uiteenlopende noden en verwachtingen van de verschillende actoren die actief zijn binnen het ecosysteem van de haven. Sinds vorig jaar zijn er in de provincies Antwerpen, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen specifieke accountmanagers aangesteld bij VDAB die enkel en alleen werken voor bedrijven in de havengebieden. Zij onderhouden intense relaties met de havenbedrijven en zijn zo als geen ander op de hoogte van de specifieke behoeften van deze bedrijven en zetten hier gericht acties voor op.

3. Voor North Sea Port worden de arbeidsmarktgerichte acties nog verder afgestemd. Momenteel wordt in een ruimer grensoverschrijdend partnerschap een nieuw dienstverleningsmodel voor werk en opleiding uitgewerkt voor de bedrijven in het havengebied. Dit partnerschap zal operationeel worden in februari 2024.

VDAB neemt deel aan de stuurgroep haven (Port of Antwerp-Bruges, VDAB en APZI-VOKA West-Vlaanderen) die als doel heeft om de haven aantrekkelijker en bekender te maken voor potentiële werknemers. Er wordt op basis van 8 pijlers geprobeerd om een antwoord te bieden op de noden die er bij de havenbedrijven leven. Het is een continu proces om met diverse acties het grote publiek te blijven informeren, sensibiliseren en te ondersteunen om de weg naar de haven te vinden. Deze 8 pijlers zijn:

1e pijler: Haven Jobbeurs

- Opstart havenjobs.com: website ontwikkeld door POAB in april 2023, met als doelstelling om in één oogopslag de vacatures in de havens van Zeebrugge en Antwerpen zichtbaar te maken voor latent en actief werkzoekenden. De website wordt goed bezocht en heeft reeds 24.000 bezoeken sinds de start. Verdere ontwikkelingen vinden plaats en er zal een nieuwe campagne gelanceerd worden gericht op de doelgroepen jongeren, toeleiders en zij instromers
- In april 2023 heeft VDAB met de organisatie van twee infodagen in de haven van Antwerpen en Zeebrugge, 230 werkgevers bereikt om hen te informeren over de opstart van havenjobs.com en om info te geven hoe ze hun vacatures hierop kunnen publiceren.
- Op 23/10/24 staat er een jobbeurs gepland in de haven van Zeebrugge, vergelijkbaar met de jobbeurs die doorging tijdens bedrijven contact 26/10/2022. Jobbeurs om bedrijven en werkzoekenden te matchen.
- Online infosessies:
 - ☐ met het oog op toeleiding naar de shunter vacatures in de haven Zeebrugge bij ICO, WWL, Toyota ed per kwartaal.
 - ☐ telkens in april specifiek voor de inpakkers van de kiwi's bij BNFV. Dit in samenwerking met diverse uitzendkantoren.

2e Pijler: Havenpaviljoen

Havenpaviljoen was een stand op de beurs "bedrijvencontact Brugge" waar POAB, APZI VOKA en VDAB aan deelnamen. Samen met de bedrijven uit de haven, werd op die manier de haven van Zeebrugge als geheel voorgesteld op de beurs.

3e Pijler: Havenrondrit (pakket per doelgroep)

- 25/04/2023 vond een sectordag voor de consultants van VDAB, partnerorganisaties, openbare besturen en OCMW's plaats. Hieraan was een havenbezoek aan de haven van Zeebrugge verbonden om bemiddelaars meer bekend te maken met de jobs in de haven;
- Stappen naar werk: een specifieke dag gericht op bemiddelaars en toeleiders die werken rond de heractivering van niet-beroepsactieven. Deze dag vond plaats in

het maritiem opleidingscentrum van VDAB in Zeebrugge en omvatte ook een havenrondrit;

- Collectieve bedrijfsbezoeken samen met partnerorganisaties, VDAB en werkzoekenden. Zo zijn er onder andere bezoeken gebracht in 2023 aan ZFL, Bridgestone, Tropicana, ... De bezoeken zorgden voor een duidelijker beeld over de vacatures. Drempels werden verlaagd en de instroom verhoogd door de mogelijkheden bij de toeleiders/consulenten van diverse organisaties duidelijker te maken.

4e Pijler: Filmpjes haven

- Uitzending op Iedereen beroemd, met aandacht voor werken in de haven.
- MNM Dj Brahim volgt een werknemer in een bedrijf in de haven van Zeebrugge.
- Najaar promotiecampagne techniekers in de haven en administratieve profielen.
- Campagne voor het bereiken van jongeren die vergelijkbaar is met de huidige reclamespot van VDAB (gamer, lasser). Dit is nog in opmaak en zou het derde kwartaal van 2024 op radio en televisie komen. Doelstelling is om de knelpuntberoepen en de tewerkstellingsmogelijkheden in de haven beter kenbaar te maken.

5e Pijler: Samenwerking secundair en hoger onderwijs (Havenhap/Havenwijs)

- Nov 2023 Havenhap, een event om jongeren en bedrijven uit de haven met elkaar kennis te laten maken. De editie 2023 was een groot succes, er waren 100 studenten en 20 bedrijven aanwezig. Dit event zal terug georganiseerd worden in maart 2024.
- Havenwijs op 13/03/2024 in Zeebrugge en 15 maart 2024 in Antwerpen. Dit is een job- en opleidingsbeurs gericht naar leerkrachten derde graad secundair onderwijs en het hoger onderwijs om hen tools en kennis aan te bieden die geïntegreerd kan worden in de lessen. Hier worden ook werkgevers op uitgenodigd en kunnen ook contacten gelegd worden door onderwijs en de bedrijven rond stagemogelijkheden of andere vormen van werkplekleren.

6e Pijler: Open bedrijvendag

- Op 07/05/2023 vond de Vlaamse havendag plaats in Vlaanderen bij het VDAB Maritiem Opleidingscentrum in Zeebrugge bestond de mogelijkheid om kennis te maken met de maritieme beroepen. Aandacht voor veiligheid op zee, heffen en tillen van last met de kraan en demo's op de engine, deck en visserij simulator.
- Op 30/09 en 01/10/2023 Technofest Defensie op Marinebasis Zeebrugge. Aanwezigheid VDAB stand met demo's rond safety, was er de horecatrailer, de industrie trailer, de lassimulator, een 3D printer, en de vrachtwagensimulator. Grote opkomst van wel 9000 bezoekers. De 50 aanwezige bedrijven presenteerden hun vacatures en nieuwe technologieën op een interactieve manier. Jobs en mogelijkheden werden op een vernieuwende interactieve manier in de kijker gezet aan de hand van virtual reality en simulatoren. (Herhaling op 01/10/ 2024.)

7e Pijler: Connectie Brugge/Zeebrugge

- Aanwezigheid van de accountmanager haven op reguliere publieke events in Brugge om Havenjobs.be en de mogelijkheden rond tewerkstelling in de haven kenbaar te maken.

8e Pijler: Uniforme communicatie

- Aanwezigheid van het partnerschap VDAB, APZI/VOKA, POAB en pom op jobhappenings vb 21/03/2023 in Kortrijk met een uniforme stand.
- Events en bovengenoemde activiteiten worden op een uniforme manier naar bedrijven, scholen, partnerorganisaties en kandidaten om in de haven te werken gecommuniceerd via mail, flyers en promotiecampagnes. Er wordt sterk ingezet om

de visibiliteit van de haven te vergroten en de mogelijke tewerkstellingsopportuniteiten kenbaar te maken aan een zeer ruim doelpubliek.